

Delårsbokslut 2018 Barn- och ungdomsnämnden

Ansvarsenhet 6

Nutid

Barn- och ungdomsnämnden ansvarar för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, skolbarnomsorg, förskoleklass, grundskola och grundsärskola för barn i åldrarna 1- 16 år. Verksamheten har i stort löpt på enligt plan under årets första 8 månader och nytt läsår 2018-2019 har startat upp i augusti.

I förskolan är det positivt att det fortsätter att vara full behovstäckning i kommunen, d.v.s. att alla barn har fått plats inom 4 månader och det ser fortsatt bra ut resterande del av året. Förskolan har en stor utmaning i att hantera årets normala volymvariationer. Det är alltid som mest barn i förskolan under våren och som minst barn i verksamheten i början av hösten, som sen ökar succesivt under året. Det gäller att kunna hantera volymvariationen så likvärdigt och resurseffektivt som möjligt utifrån behörighetskrav, personalbrist, samt att födelsetal skiljer sig geografiskt i delområdesnivå. Den kommunala förskolan har inför hösten avvecklat ett antal platser utifrån att fler barn går i förskola hos fristående huvudman. Det är Noltorps förskola som har avvecklats inför kommande ombyggnation av Noltorpsskolan och en avdelning har avvecklats i förtid på Ängaboskolan för att ge plats åt fler elever på Ängaboskolan. De fristående förskolorna har fler barn i förskolan, än jämfört med föregående höst då en ny huvudman startade upp verksamhet som har fyllts på succesivt under året. Vid en jämförelse mot föregående är det samma antal behöriga förskollärare. Inga nya anställningar av obehöriga förskolelärare är gjorda efter augusti 2017. Det var 12 obehöriga augusti 2017 och nu är det 11.

Förskoleklassen är från och med 2018-07-01 obligatorisk och för Alingsås innebär det inga större förändringar, förutom att några skolor har fått förlägga schema och skoltid på annat sätt jämfört med tidigare läsår. I grundskolan har skolvalsprocessen tidigarelagts och ny skolvalsprocess införts. Det har gett bättre planeringsförutsättningar, men det är fortsatt svårt att dimensionera och anpassa verksamheten utifrån det fria skolvalet. Flera skolor har delningstal som inte är optimala och det innebär att klasser och antal elever varierar stort både inom skolenheter och mellan skolenheter, det är t ex Långared, Ängabo, Kullingsberg och Stadsskogen. Barn- och ungdomsnämnden kommer att få en sammanställning av skolornas läsårsorganisation senare under hösten för att kunna se skolornas klassorganisation och storlek på klasser.

Vid en jämförelse mot föregående år är det fler obehöriga lärare i skolan vid läsårsstart. Obehöriga lärare har visstidsanställning och har framförallt ökat i högstadiet. Personalrörligheten har ökat något totalt i förvaltningen, det ser olika ut på enheterna. De ämnen som det är särskilt svårt att rekrytera lärare till i skolan är slöjd, idrott, musik, matematik/naturvetenskap och moderna språk och det är nu även svårt att rekrytera lärare för lågstadiet.

Enligt preliminära uppgifter för läsåret 2017-2018 hämtade ur kommunens elevadministrativa system 2018-06-11 har andelen behöriga elever till gymnasiet ökat till 86,4% jämfört med

83,8% 2017 i kommunala grundskolor. Exkluderas nyanlända elever från de preliminära underlagen i elevstatistiken så är 91,7% av eleverna behöriga till gymnasiet jämfört med 88,3% 2017. Elever beräknas som nyanlända om de varit i Sverige mindre än tre år. Behörigheter och ämnesbetyg kan även ha ändrats efter genomförd sommarskola. SCBs statistik för slutbetyg läsåret 2017-2018 på huvudmannanivå och per grundskola presenteras i slutet av september för alla elever som tillhör hemkommunen.

Under läsåret 2018-2019 blir PRAO åter igen obligatoriskt för elever i skolår 8 och skolår 9 och det gäller för de elever som börjar skolår 8 i år och kommer att genomföras under vårterminen. Arbete pågår med att få godkända arbetsplatser för ca 430 elever under våren 2019. Alla arbetsplatser i kommunen behöver ta emot prao-elever, tillsammans med övrig offentlig verksamhet och näringslivet i kommunen. Till nästa läsår behövs ytterligare ca 430 prao-platser då både skolår 8 och skolår 9 ska ha PRAO.

Inför höstterminen utökas antalet lärverktyg i verksamheten, pedagogisk personal i förskolan får ett eget personligt lärverktyg och antalet lärverktyg utökas i skolår F-6. Eftersom leasingavtal har löpt ut sker även versionsbyte av I-pads, samt att alla datorer i den pedagogiska verksamheten övergår till Cromebooks.

Det pågår en översyn av statsbidrag, samtidigt som förändringar kring statsbidrag medför att det fortsatt råder en osäkerhet kring statsbidragsfinansiering och vilka förutsättningar som gäller tid, omfattning, egenfinansiering för att ta del av olika satsningar. Skolverket har beslutat om bidragsram för Statsbidrag för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling för 2019 för förskoleklass och grundskola. Kommunen får inte minska kostnad per elev jämfört med ett genomsnitt för de tre föregående åren för personal i förskoleklass, undervisning och elevhälsa i grundskolan. Det råder osäkerhet kring lågstadiesatsning och fritidshemssatsning för kommande läsår 2019-2020. Detta medför att det är svårt att göra en långsiktig strategi för statsbidragsfinansiering.

Det finns fortsatt flera stora utmaningar att arbeta vidare med i barn- och ungdomsnämndens verksamheter. I verksamheten har förskolechefer och rektorer stora svårigheter att kunna anpassa organisationen utifrån beslutad omsorgs- och elevpeng. Det råder fortsatt brist på behöriga förskollärare, fritidspedagoger och lärare och obehöriga vikarier, som medför en stor utmaning i att kunna organisera en väl fungerande inre organisation i både förskola, fritidshem, grundskola och grundsärskola. Nya och andra yrkeskategorier måste rekryteras och enheterna måste få en större möjlighet att kunna anpassa organisationen utifrån enheternas behov och förutsättningar. Samtidigt som den stora utmaningen är att det ska vara en likvärdig utbildning i alla förskolor och grundskolor. Detta gäller alla personalkategorier pedagoger, barn- och elevhälsa och skolledare. Det märks tydligt att det är kompetensbrist i förskola och grundskola i Sverige och att det inte finns tillräckligt med behörig personal. Det medför en fortsatt hög personalomsättning och att rekrytering pågår kontinuerligt. Det är många faktorer som påverkar och de frågor som lyfts fram av personal och fackliga företrädare är barn- och elevgruppers storlek, möjlighet att arbeta kollegialt och i arbetslag, lärarlöner, fri pedagogisk måltid, tillgång till lärverktyg, antal medarbetare per chef och tillgång till barn- och elevhälsa, administrativt stöd och utbud av personalförmåner, samt tillgång till kollektivtrafik. Vid en jämförelse kan konstateras att det är svårast på de mindre enheterna och särskild på de enheter som ligger utanför tätorten.

Förvaltningen ser ett stort behov av att utveckla dialog och gemensamma processer gentemot kommunledningskontoret, det gäller bl. a ärendeberedning och Platina, stöd i att utveckla Hypergene och att samordna lokalfrågor, förbättra leverans av tjänstekatalog för IT och gemensamma processer med IT-enheten. Det är även ovisshet kring flytt av controller och stödfunktioner till KLK och genomlysning av förvaltningarna som beslutades i Handlingsplan EFFEKT, samt vilka arbetsuppgifter som ska flyttas över till controllerenheten.

Inom BUS har barn- och ungdomsnämndens- och socialnämndens presidium gett förvaltningarna i uppdrag att göra en översyn av samverkan kring elever med stora skolsvårigheter. Det finns stort behov av att fortsätta utveckla samverkan med socialförvaltningen och insatser gentemot barn med hemmaplanslösningar. Det är fler barn idag med hemmaplanslösningar med sammansatt problematik, som tidigare hade HVB-insatser utanför kommunen. Det behövs en ny form av skolgång för att möta upp denna målgrupp där socialförvaltningen och barn- och ungdomsförvaltningen arbetar tillsammans kring elever och familjer.

Inom SAMLA (närvårdssamverkan) pågår utvecklingsarbete och ett samverkansprojekt har startat upp kring Barn- och ungas psykiska hälsa och att starta upp en ny modell med ett strukturerat samverkanssteam mellan primärvård, som har ansvaret för lindrig till måttlig psykisk ohälsa, elevhälsa och socialtjänst, där specialistnivån fungerar som stöd till vårdcentralerna utifrån en konsultationsmodell.

Åtaganden och nyckeltal

Arbete är i full gång med att fullgöra alla åtaganden i barn- och ungdomsnämndens flerårsstrategi och arbetet kommer att fortgå under året. Barn- och ungdomsnämndens åtaganden och aktiviteter syftar till att bidra till utvecklingen i kommunen i riktning mot de prioriterade målen.

Flera av de beslutade åtagandena är av långsiktig karaktär, utifrån de utmaningar som barn- och ungdomsnämnden står inför och fortsatt arbete kommer att pågå under kommande år. Flera åtaganden utgår ifrån frågeställningar och utmaningar som hela Sverige ställs inför, t ex kompetensbrist, ökad konkurrens och frågor som rör verkställande av kärnuppdraget som inte beslutas på kommunal nivå. I dessa frågor arbetar barn- och ungdomsnämnden aktivt i processer, där effekt först kan väntas efter längre tid än 2018

Under varje åtagande beskrivs kort nuläge och status, och de nyckeltal som går att få fram i delårsbokslutet.

Mål 1

I Alingsås är det tryggt, säkert och välkomnande

KF indikator: Andelen elever som känner trivsel och trygghet i skolan ska öka

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att förbättra förutsättningar och organisation för att möta nyanlända barn och elever ●

*Nyckeltal: Antal barn och elever modersmål vt - 478 elever, ht – 470 elever
Antal elever studiehandledning*

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att utveckla samordning av kartläggning av nyanlända barn och elevers kunskaper, och se över organisation för att samordna modersmålundervisning och studiehandledning, samt flerspråkiga barns språkutveckling i förskolan.

– Antalet nyanlända elever har stabiliserats i verksamheten. Under föregående läsår fanns det elever med studiehandledning och modersmålsundervisning på 14 av 20 grundskolor. Arbetet är påbörjat och fortsätter läsåret 2018-2019. Det var 478 elever som hade modersmålsundervisning vårterminen 2018 under höstterminen är det 470 elever. SVA-kompetensen behöver utökas i de lägre skolåldrarna.

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att förbättra studieron ●

Nyckeltal: GR enkät, skolinspektionsenkät

GR enkäten åk 2, index 60 (Jfr GR 57) Högre index är ett bättre resultat.
Skolinspektionens enkät åk 5, 6,4 (Jfr riket 6,1) Förändring sedan HT 2016 med 0,1.
Skolinspektionens enkät åk 9, 5,5 (Jfr riket 5,3) Förändring sedan HT 2016 med 0,3.

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att stärka enheternas förebyggande och hälsofrämjande arbete utifrån enheternas behov.

– Arbetet pågår och det systematiska kvalitetsarbetet stärks kring förebyggande och främjande arbete. Insatser utgår ifrån enheternas behov och förvaltningsövergripande generella insatser. I förskolan pågår arbete med att främja närvaro och utveckla tillgängliga lärmiljöer för att möta barns olika behov. I Sollebrunn pågår ett arbete med att identifiera orsak till frånvaro i samverkan med Familjens Hus och socialförvaltningen. Flera F-6 skolor har gjort insatser kring pedagogisk rast-verksamhet, i syfte att skapa trivsel och trygghet och därmed förbättra möjlighet till en bättre lärmiljö. Under våren gjordes en kompetenssatsning för kuratorer och skolsköterskor kring Våldsförebyggande arbete och identifiera våldsutsatthet i samverkan med socialförvaltningen familjebehandlare. I höst görs en kompetenssatsning för kuratorer och skolsköterskor kring Sex och samlevnadsundervisning

och hur deras professioner kan stötta pedagoger i undervisningen. Samverkan med Ungdomsmottagning stärks och utvecklas under läsåret.

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att minska skolk och sena ankomster ●

Nyckeltal: Förvaltningsövergripande statistik Skola24

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att fortsätta utveckla och implementera Handlingsplan för ökad närvaro i förskola, grundskola och grundsärskola och att följa upp frånvaro på huvudmannanivå.

– Under vårterminen utbildades schemaläggare på alla skolor för att lägga schema på rätt sätt för att skola24 ska kunna användas fullt ut i verksamheten. Det medför att det går att få fram förvaltningsövergripande statistik över hela skoldagen från och med läsåret 2018-2019, d.v.s. alla lektioner under skoldagen och att andra analyser kan göras kring skolfrånvaro.

– Handlingsplan för ökad närvaro har justerats utifrån ändringar i skollagen som träder i kraft 2018-07-01. Elevhälsan utökas inför läsåret 2018-2019 genom statsbidrag för likvärdig skola för att kunna arbeta med att minska elevers upprepade eller längre frånvaro i enlighet med förtydligat uppdrag i skollagen 2018-07-01. Kuratorerna har fått ett ökat uppdrag att stödja pedagoger, och arbeta med elever och vårdnadshavare.

Mål 4

I Alingsås råder god ekonomisk hushållning grundad på effektiv resursanvändning

KF indikator: Nettokostnaderna ska inte öka snabbare än summan av skatteintäkter och generella statsbidrag

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att verksamheten ska bli ekonomiskt effektivare genom att nettokostnadsökningen ska understiga pris-/löne- och volymökning ●

Nyckeltal: Referenskostnad förskola Referenskostnad fritidshem

Nettokostnadsavvikelse förskola +5,5 % 2017 (Jfr +3,4 % år 2016)

Nettokostnadsavvikelse fritidshem -1,0% 2017 (jfr +4,7 % år 2016)

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att sänka nettokostnader för förskola och fritidshem, genom att utveckla effektivisering av volymvariationer i förskola och fritidshem.

– Under 2017 utökades antalet platser i fristående förskola och ett omställningsarbete påbörjades med att avveckla kommunala platser som får full effekt först 2018. Det har gett möjlighet att avveckla förskolor i förtid, utan att ersätta platser med att bygga nya kommunala förskolor. Planering på delområdes nivå behöver fortsätta och omstrukturering av förskoleplatser behöver göras utifrån geografi och demografi.

- Planering förskola har implementerats i alla förskolor under våren och under hösten fortsätter arbete med att utveckla schemaläggning och bemanning utifrån barnens faktiska närvaro. För att Planering förskola ska ge full effekt behöver systemet synkroniseras med lönesystemet.
- Skola24 pilottestas under våren av ett fritidshem och utvärderas under hösten. Fler enheter kommer att delta under hösten.
- Nettokostnaden för förskola, fritidshem och grundskola kommer att bli lägre när lokalhyror sänkts enligt beslut i handlingsplan EFFEKT. Oklart hur nettokostnaden påverkas och helårseffekt först 2019.
- Lokalyta för förskola minskar under året, inför hösten 2018 har Ångabo förskola och Noltorps förskola flyttat ur lokaler som blir skollokaler igen.

Mål 5

I Alingsås bygger välfärden på god service, hög kvalitet och tillgänglighet

KF indikator:

**Medborgarnas upplevelse av bemötande och tillgänglighet i kommunen ska förbättras
Nöjd medarbetarindex ska höjas
Sjukfrånvaron i kommunen ska minska**

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att minska sjuktal ●

Nyckeltal: Sjuktal per verksamhet

januari – augusti 2018	Sjukfrv %	Sjukfrv % dag 1-14
Förskola 1-5	9,70 %	3,36 %
Familjedaghem 0-12	0,34 %	0,34 %
Fritidshem	7,05 %	3,11 %
Förskoleklass	9,07 %	2,08 %
Grundskola	5,36 %	1,83 %
Obligatorisk särskola	4,36 %	3,07 %

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att renodla uppdrag, se över inre organisation, verka för att överanställa personal, stärka ledarskap, samt att förstärka rehab processen och arbeta enligt handlingsplan medarbetarenkät.

– Arbetet är påbörjat och pågår kontinuerligt i förskola och grundskola med att utveckla inre organisation utifrån antal barn och åldersgrupp i förskolan och årskullar i grundskolan. I förskolan har samverkan med primärvård inletts för att tidigt identifiera sjukfrånvaro som beror på psykosocial ohälsa för att göra insatser som motverkar frånvaro. Under våren gjordes en utökad insats med att stötta chefer i processer med rehabiliteringsarbete med utökad HR-stöd.

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att fortsätta höja lönerna för skickliga lärare ●

Nyckeltal: Lönestatistik

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att utveckla lönebildningsprocess.

– *Ny lönebildningsprocess för förskollärare, fritidspedagoger, lärare och skolledare implementeras i verksamheten i pågående löneöversyn. Förhandling pågår centralt kring nytt läraravtal, som måste bli klart innan processen kan komma vidare. Under hösten kommer arbetet att fortsätta och specialpedagoger kommer med inför nästa löneöversyn.*

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att renodla läraruppdraget och att skapa resurser till sidouppdrag ●

Nyckeltal: Inget fastställt

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att stärka styrning och ledning för att utveckla förskolans och skolans inre organisation, utifrån enheternas behov och förutsättningar.

– *Arbetet är påbörjat och pågår kontinuerligt i förskola och grundskola. Det är ny läsårsorganisation 2018-2019, en 7-9 skola har infört studiepedagog, flera F-6 skolor har gjort översyn av schemaläggning och renodlat uppdrag för olika personalkategorier. Ny omgång med förstelärare har tillsatts för de kommande två läsåren 2018-2019 och 2019-2020.*

Mål 8

Alingsås ger utbildning kunskaper för en dynamisk framtid

KF indikator:

**Föräldrars nöjdhet med sitt barns förskola/skola ska förbättras
Andelen elever som är nöjda med sin skolmiljö och undervisning ska öka
Andelen elever i åk 9 behöriga till gymnasiet ska öka**

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att ta fram en vision för framtida skolororganisation, som ska ge förutsättningar för en samlad och likvärdig skolgång ●

Nyckeltal: antal förskolor och skolor

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att tillsammans med FABs arbeta vidare med förstudie förskola i Noltorp, samt att göra fördjupade utredningar kring kapacitet i Stadsskogenskolan, Ängaboskolan och Östlyckeskolan, samt se över förutsättningar i Sollebrunn för en samlad förskola och effektivt lokalutnyttjande i grundskolan.

– Arbetet är påbörjat med Alingsåshem (F.d. FABs) och kommer att återrapporteras till barn- och ungdomsnämnden senare i höst.

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig tydliga och tidiga kunskapsutvärderingar ●

Nyckeltal: inget fastställt

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att implementera Skolverkets stöd för att kartlägga elevers kunskaper i matematiskt tänkande och språklig medvetenhet i förskoleklass, som publiceras 1 juli 2018 och som eventuellt kan bli obligatoriskt.

– Arbetet är påbörjat och Skolverkets stöd Hitta Språket och Hitta Matematiken ska användas i förskoleklassen läsåret 2018-2019. Stöd materialet ska ge stöd i att kartlägga språklig medvetenhet och matematiskt tänkande och kommer att bli obligatoriskt 2019-07-01 inför läsåret 2019-2020.

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att frivilliginsatser ska stimuleras och utvecklas ●

Nyckeltal: inget fastställt

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att identifiera möjliga områden där frivilliginsatser kan bidra till verksamheten.

– Arbetet är påbörjat och kommer att återrapporteras till barn- och ungdomsnämnden senare i höst.

Mål 12

I Alingsås minskar vi vår miljöpåverkan genom energieffektiv omställning

KF indikator: Andelen ekologisk mat i kommunal verksamhet ska öka

BUN:s åtagande: Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att öka andelen ekologisk mat och att andelen köttkonsumtion ska minska ●

Nyckeltal: procentuellt inköpt ekologisk andel 25 %

Inköpt köttmängd är jan-juni 33 934 kg

Andel vegetariskt serverade lunchrätter är 8, 53% av totalt antal serverade lunchrätter.

Barn- och ungdomsförvaltningen åtar sig att följa upp det upphandlade kostavtalet för Alingsås kommun, samt att i inom partnering med ISS utveckla kvalitet och ekologiska råvaror.

– *Det har funnits en problematik kring arbetet med menyplaneringen då ISS haft detta arbete förlagt i Stockholm vilket gjort att arbetet har försenats. ISS har gjort en större verksamhetsförändring där b.la Menyarbetet från 2018-07-01 nu ligger i Alingsås istället för Stockholm vilket kommer att förenkla arbetet betydligt med vårt arbete kring menyarbetet till fördel för att kunna minska köttkonsumtionen och öka andelen vegetariska rätter i menyn och på sätt möjliggöra att inom partneringen öka andelen ekologisk andel.*

Det som gjorts hittills är att öka mängden fiskrätter, införa mer vegetariska mellanmål och några fler vegetariska lunchrätter.

Det pågår svinmätning två gånger per år, efter mätningen som nu sker i september-oktober kommer ISS och Kostenheten att påbörja med att hitta en större jämnhet kring utlevererade måltider.

– *ISS har nu lämnat siffror för 2018 kring andel inköpt köttmängd och arbetar med sina leverantörer för att få fram siffror för 2017. 2017 års siffror kommer att då att kunna användas som jämförelse tal vid årets slut.*

– *Andelen ekologisk mat följer det enligt avtalet satta 25 %.*

- Åtagandet bedöms genomföras under 2018
- Åtagandet bedöms genomföras under planperioden
- Åtagandet bedöms ej genomföras under planperioden

Uppdrag

Barn- och ungdomsnämnden har påbörjat arbete med att genomföra de uppdrag som beslutats i kommunfullmäktige i samband med flerårsstrategi 2018-2020.

- Barn- och ungdomsnämnden får i uppdrag att ytterligare förstärka insatserna för barn i tidiga åldrar samt barn med särskilda behov. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31. ●
Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att utveckla organisation för att stärka barn- och elevhälsoteam som arbetar tillsammans för barn och elever. Att ge förskolechefer och rektorer en större möjlighet att styra och organisera barn- och elevhälsans arbete utifrån verksamhetens identifierade behov och enheternas förutsättningar. Vilket innebär att stärka styrning och ledning, utveckla inre organisation, att ge förutsättningar för tidiga insatser, samlade team och verksamhetsnära stöd. Att ge förutsättningar för delaktighet, ökad tillit och ansvarskultur, att arbeta mer förebyggande och främjande utifrån ett relationellt perspektiv, d.v.s. att arbeta med lärandet i relation till påverkansfaktorer i lärmiljön.

- *Arbetet påbörjades under våren, en nulägesanalys har genomförts och olika bilder har framkommit kring styrkor, svårigheter, möjligheter och utmaningar från olika personalkategorier. Olika förslag till organisatorisk förändring för barn- och elevhälsans personal har diskuterats under våren. Det har uppstått en oro i barn- och elevhälsans personalgrupper. På FSG i juni presenterades förslag att specialpedagogernas organisatoriska tillhörighet ska förändras och att de ska tillhöra de team där de arbetar. Risk- och konsekvensanalys ska genomföras och detta är ett ärende i Barn- och ungdomsnämnden i oktober.*
- Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att vidta åtgärder för att minska arbetsbelastningen hos lärare för att frigöra mer tid för undervisningen. Uppdraget kommer inte att kunna slutföras per 2018-12-31. ●

Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att utveckla organisation för att stärka styrning och ledning och att ge förskolechefer och rektorer en större möjlighet att styra och organisera förskolans och skolans inre organisation utifrån enhetens förutsättningar. Arbetet med att se över effektiv schemaläggning och tidsanvändning behöver intensifieras, utifrån enhetens behov och förutsättningar.

- *Detta är ett åtagande av långsiktig karaktär, som både är beroende av statliga och kommunala åtgärder. Skolverket arbetar med åtgärder som kommer att påverka och förändra förutsättningar kring t ex rättning av nationella prov. Dessa åtgärder kommer dock inte att vidtas under 2018 utan längre fram. Förvaltningen arbetar med åtgärder tagits fram i samverkan i det systematiska arbetsmiljöarbetet och handlingsplan medarbetarenkät.*

Arbetet är påbörjat och pågår kontinuerligt. T ex se över schemaläggning, arbetslag, rast verksamhet. En 7-9 skola testar ny modell med studiepedagog d.v.s. heltidsmentor läsåret 2018-2019. Härigenom kommer lärare att avlastas tillförmån för undervisning.

Inom GR och andra lärosäten pågår arbete med att utveckla nya kompetenser som t ex specialistutbildade barnskötare, lärarassistenter och resurspedagoger. Branschråd för förskola har startat upp inom GR. Arbetet fortsätter under 2019.

- Utbildningsnämnden och Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att finna verksamma och effektiva samarbetsformer med särskilt fokus att öka andelen elever som kan påbörja gymnasiestudier. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31. ●

Barn- och ungdomsnämnden åtar sig att utveckla samarbetsformer med utbildningsnämnden:

- Att arbeta med förskolans och skolans digitalisering, att fortsätta att utveckla Arena för lärande, samt förutsättningar och möjligheter för digitala prov.

- Att inom Plug-in-projektet fortsätta möta upp elever i skolår 9 som riskerar att framtida avbrott på gymnasieskola. Arbetet sker i nära samarbete med utbildningsförvaltningen, socialförvaltning, samt BUP.
  - Att fortsätta arbetet med att utveckla bra samverkansformer för trygga övergångar från grundskola till gymnasium, särskilt för nyanlända elever.
  - Att utöka samverkan inom studie- och yrkesvägledning, för att stärka elevernas valkompetens till gymnasiet.
  - Att fortsätta samverkansprojekt mellan BOU, KUF och UTB för att utveckla skolbibliotekens roll för digital kompetens.
- Förvaltningarna arbetar vidare med att fullgöra alla åtagande och arbetet fortsätter under året. För digitala prov har systemet Dugga upphandlats för de kommande två åren för skolår 6-9 och gymnasiet under år 1 och skolår 4-5 under år 2. Implementering av Dugga sker i nära samverkan Utb och Bou.
  - Den 24 november genomförs Industrinatten för skolår 8 för att stärka elevernas valkompetens till gymnasiet.
  - PRAO blir obligatorisk för elever i skolår 8 och skolår 9, för de elever som börjar skolår 8 läsåret 2018-2019 för att öka elevernas valkompetens och kommer att utveckla OpenApp.
- Kommunstyrelsen ges tillsammans med tekniska nämnden, samhällsbyggnadsnämnden och barn- och ungdomsnämnden i uppdrag att ta fram en plan för säker och trygg skolväg.
    - *Förvaltningen samverkar med tekniska nämnden när det gäller säker och trygg skolväg.*

Kommunfullmäktige beslutade också i flerårsstrategi 2018-2020 om ett antal uppdrag till samtliga nämnder. Följande uppdrag berör barn- och ungdomsnämnden:

- Samtliga nämnder ges i uppdrag att aktivt verka för och genomföra flerårsstrategins utpekade vilja.
- Barn- och ungdomsnämnden arbetar kontinuerligt med att verka för och genomföra flerårsstrategins utpekade vilja. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31.
  - *Förvaltningen arbetar med att verkställa åtaganden och uppdrag, som följs upp i vårbokslut, delårsbokslut och årsbokslut.*
- Samtliga nämnder ges i uppdrag att reducera sin centrala administration och föreslå möjligheter till förvaltningsövergripande effektiviseringar. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31.

Barn- och ungdomsnämnden kommer att reducera central administration i och med att kontrollertjänst och tf. administrativ chef är samma person under 2018, i avvaktan på fortsatt arbete med att flytta över stödfunktioner till KLK.

- *Uppdraget är genomfört. Ny förvaltningsorganisation kommer att arbetas fram utifrån flytt av stödfunktioner till KLK och att gränsdragningar och ansvarsfrågor klargörs. Utifrån att det fortfarande råder ovisshet om när stödfunktioner flyttar samt controller funktion övergår till KLK kommer den administrativa chefens uppdrag att förändras och tjänsten utannonseras under hösten. Besparingen är genomförd fastän funktionen inte har flyttat, effektivisering är genomförd och arbetsbelastning har ökat i avvaktan på flytt av stödfunktioner.*
- Samtliga nämnder ges i uppdrag att stärka och utveckla demokratin och i lämpliga former använda sig av medborgardialog. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31. ●

Barn- och ungdomsnämnden arbetar med att ta fram en struktur och modell för barnkonsekvensanalys som komplement i vissa ärenden.

- *Barnkonsekvensanalys har genomförts i ett ärende under våren. Riksdagen har beslutat att Barnkonventionen blir lag 2020-01-01 och Skolverket har tillsammans med ett antal andra myndigheter fått i uppdrag att säkerställa barnets rättigheter inom myndighetens verksamhet.*
- Samtliga nämnder får i uppdrag att kommunal administration fortsatt ska minska genom smartare och effektivare arbetssätt där nya lösningar inom teknik ska prioriteras. Uppdraget kommer att kunna slutföras per 2018-12-31. ●

Barn- och ungdomsnämnden har infört e-tjänst skolval för att effektivisera arbetssätt och minska administration. Förvaltningen ska arbeta vidare med att utveckla arbetssätt inom Hypergene och att utöka modul till WINLAS för att effektivisera behörighets- och kompetensfrågor. Fortsatt implementering av Planering förskola i verksamheten, utveckla Arenan för lärande även för förskola, samt att närvarosystemet Skola24 även ska kunna användas i fritidshem.

- *Arbetet är påbörjat och löper på under året. Skolvalsprocessen har effektiviserats med införande av e-tjänst. Förvaltningen väntar på att personalavdelningen och IT-enheten ska bli klara med den tekniska implementeringen av WINLAS modulen. Planering förskola har implementerats i alla förskolor under våren, Skola24 pilottestas i fritidshem och utveckling av Arena för lärande fortsätter.*
- *HYPERGENE behöver utvecklas för att kunna vara ett gott stöd för cheferna, samt att införa HYPERGENE skola är nästa steg i utvecklingen. Detta arbete behöver ske i samerkan med KLK.*
- Samtliga nämnder får i uppdrag att aktivt arbeta fram nya arbetssätt, metoder och teknik där medel från Innovationsfonden ska användas. Ansökningar hanteras av kommunstyrelsen. Uppdraget kommer inte att kunna slutföras per 2018-12-31. ●

Barn- och ungdomsnämnden kommer inte att ansöka om medel ur innovationsfonden.

- *Innovationsfonden har upphört och avslutats av Kommunstyrelsen.*

- *Uppdraget bedöms genomföras under året.*
- *Uppdraget bedöms ej genomföras under året.*

Intern kontroll

Under året är samtliga processer under bevakning och arbete är påbörjat för att minska risker. Arbete med att implementera internkontrollen hos medarbetare görs genom att informera cheferna i förvaltningen om att riskerna finns och att de är under uppsikt. Denna information görs i samband med genomgång av flerårsstrategi. Nämnden är informerad varje genomgång av flerårsstrategi samt tre bokslut per år.

Processer:

- ● Digitala lärverktyg, arbete pågår med att utöka antalet digitala verktyg men det kommer inte fullt, enligt nationella strategins rekommenderade, ut att kunna vara utfört i slutet på året.
- ● Personals schemaplanering, samtliga förskolor har infört Planering förskola.
- ● Systematiskt arbetsmiljöarbete, pågående arbete som ständigt behöver påfyllnad med information och då främst när det anställs nya chefer.
- ● Information och riktlinjer, arbete pågår med att skapa struktur.
- ● Brandskyddsutbildning, arbete pågår om att göra utbildningen mer tillgänglig genom webbutbildning och att räddningstjänsten kommer till arbetsplatser.
- ● Hjärt- och lungräddning, KLK kommer att upphandla utbildning för instruktörer.

- *Kontrollmomentet bedöms genomföras under året.*
- *Kontrollmomentet bedöms ej genomföras under året.*

Kontrollmomenten följer den plan som är antagen av nämnden. Uppföljning av Internkontrollplan bifogas Delår 2018, se bilaga.

Omedelbar åtgärd

Enligt risk-väsentlighetsanalysen är personal- och kompetensbrist den största risken i verksamheten. Åtgärder måste vidtas för att säkerställa en god personaltillgång. Att utannonsera visstidstjänster som tillsvidarejänster för att öka attraktivitet för tjänster, samt utökad förvaltningsgemensam personalplanering.

Det är fortsatt många skolledare som går rektorsutbildningen och det är fler skolledare som kommer att påbörja rektorsutbildningen under hösten 2018. Det är totalt 11 st. skolledare som går eller kommer att börja rektorsutbildningen under hösten, ytterligare 6 st. kommer att påbörja rektorsutbildningen till våren 2019. Arbete med att stärka upp ledarskap fortsätter under året, bl. a. har pensionerade förskolechefer och rektorer anställs tidsbegränsat.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2018	Prognos helår 2018	AVVIKELSE		Delårsbokslut 2018	Delårsbokslut 2017	Differens 2017/2018
			prognos/budget 2018				
Verksamhetens intäkter	105 111	110 956	5 845		73 416	89 516	-16 100
Personalkostnader	-531 500	-537 345	-5 845		-334 772	-331 260	-3 512
Lokalhyror	-122 763	-122 763	0		-80 901	-82 075	1 174
Köp av tjänster	-234 860	-234 860	0		-152 423	-153 448	1 025
Övriga kostnader	-20 796	-20 796	0		-12 078	-14 280	2 202
Verksamhetens kostnader	-909 918	-915 763	-5 845		-580 174	-581 063	889
Verksamhetens nettokostnader	-804 807	-804 807	0		-506 758	-491 547	-15 211
Kommunbidrag	804 807	804 807	0		536 537	509 889	26 648
Årets resultat	0	0	0		29 779	18 342	11 437

Årsprognos, prognos 2

Årsprognos per augusti 2018 för det ekonomiska resultatet är 0 tkr.

Årsprognosen per augusti 2018 för det ekonomiska resultatet är beräknad som budgeterat resultat, det vill säga ett nollresultat. Förvaltningen bedömer att det är ett fortsatt arbete med att anpassa organisationen, utifrån nuvarande ekonomiska förutsättningar. Förskole- och skolenheterna har olika förutsättningar utifrån antal barn- och elever i verksamheterna. Hösterminen 2017 genomfördes anpassningar till 2017 års omsorgs- och elevpeng som ger effekt även under årets åtta första månader. Flera skolenheter har dock fortfarande inte lyckats anpassa organisationen fullt ut under våren 2018. Detta medför att stora anpassningsåtgärder har vidtagits inför nuvarande läsår. Verksamheterna signalerar en mycket ansträngd organisation i både förskola och grundskola, med ett litet handlingsutrymme och stora svårigheter att organisera och möta upp verksamhetens behov utifrån barn- och elevantal samt förskolans och skolans uppdrag.

Bidragsram för statsbidrag för Likvärdig skola är beslutad och Alingsås kommun får 3 206 tkr. Statsbidraget ska bidra till stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling. Det ska fördelas efter en analys av lokala förutsättningar och behov. Utifrån genomförd analys görs utökade socioekonomiska satsningar på de skolor som har högst socioekonomiskt index och högst förväntad andel obehöriga elever, samt utökad elevhälsa och förstärkt systematiskt kvalitetsarbete och stöd för fortbildning. Satsningarna ligger helt i linje med Skolverkets - 10 punkter för bättre skola. Vad gäller bidragsram för Ökad jämlikhet kommer Alingsås inte att få något bidrag för 2018. (Jfr bidragsram 2017 2 078 374 kr).

Statsbidrag för att minska barngrupper i förskolan har sökts för hösten 2018 och våren 2019. Beslut om tilldelning av statsbidrag kom i slutet av juni. Alingsås har beviljats statsbidrag för 3 förskolor av 14 förskolors ansökningar. Beslutat belopp är 1 700 tkr för läsåret 2018-2019.

Skillnad mellan prognos 1 och prognos 2 är 0 tkr.

Indelning per huvudverksamhet – kostnader och intäkter

Belopp i mnkr	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse
Kostnader			
Politisk verksamhet	-890	-850	40
Förskola	-307 042	-309 542	-2 500
Fritidshem	-79 792	-79 907	-115
Pedagogisk omsorg	-4 345	-3 305	1 040
Förskoleklass	-35 400	-34 940	460
Grundskola	-459 642	-463 437	-3 795
Grundsärskola	-22 032	-22 772	-740
Kost	-776	-1 011	-235
Summa	-909 919	-915 764	-5 845
Intäkter			
Politisk verksamhet	0	0	0
Förskola	33 486	34 686	1 200
Fritidshem	21 594	20 784	-810
Pedagogisk omsorg	830	830	0
Förskoleklass	1 426	1 656	230
Grundskola	45 685	50 350	4 665
Grundsärskola	1 315	1 875	560
Kost	776	776	0
<i>Kommunbidrag</i>	804 807	804 807	0
Summa	909 919	915 764	5 845
Netto	0	0	0

Kost intäkter och kostnader består av kostenheten, voä, soc och utb.

Politisk verksamhet + 40 tkr

Under våren var det lägre utbetalda arvoden än beräknat.

Förskola – 1 300 tkr

Färre barn i kommunal verksamhet ger lägre intäkt från vårdnadshavare, samtidigt som kostnaderna för personal inte har kunnat ställas om i samma omfattning som antalet barn minskar. Statsbidrag för minskade barngrupper möts av en ökad personalkostnad.

Fritidshem -925 tkr

Färre barn i kommunal verksamhet ger lägre intäkt från vårdnadshavare, samtidigt som kostnaderna för personal inte har kunnat ställas om i samma omfattning som antalet barn minskar. Dessutom ökar antalet barn i fristående verksamhet som ger en ökad kostnad.

Pedagogisk omsorg +1 040 tkr

Planerad fristående verksamhet har inte startat upp, samt att det är färre förskolebarn men fler fritidsbarn som väljer fristående pedagogisk omsorg. Budgeten är beräknad på förskolebarn och därmed blir ersättningen lägre och det uppstår ett överskott.

Förskoleklass + 690 tkr

Kommunala skolor tar emot fler barn samtidigt som fristående tar emot färre än beräknat, samt att det är fler interkommunala barn som genererar ökad intäkt för kommunen.

Grundskola + 870 tkr

Det är färre elever mot planerat samtidigt som intäkterna för interkommunala elever ökar och kostnaderna minskar för interkommunala elever. Ökat statsbidrag ger ökade personalkostnader.

Grundsärskola - 180 tkr

Fler elever från annan kommun ger ökad intäkt samt att kostnaderna ökar på grund av att elever med flerfunktionshinder ökar.

Kost -och lokalvård - 235 tkr

Personalkostnad för lokalvårdssamordnare.

Planeringsunderlag – barn och elever

	<u>budget</u> 2018	<u>prognos</u> 2018	<u>avvikelse</u> 2018
Förskola	2 196	2 181	-15
Pedagogisk omsorg	52	49	-3
Förskoleklass	509	509	0
Grundskola åk 1-9	4 585	4 558	-27
Grundsärskola	46	45	-1
Fritidshem	2 240	2 180	-60

Se bilaga planeringsunderlag 2018

Prognos antal barn och elever

Enligt prognos ser det ut som antalet barn i verksamheten är något färre än planerat. Det är en något större avvikelse för fritidshem än vid delårsboks slut 2017.

Antalet totala barn i förskolan är 15 färre mot planerat antal. I förskolan har antalet barn i fristående förskolor ökat med 97 barn, medan i kommunens förskola är det en minskning med 77 barn augusti 2017 till augusti 2018. Under våren har huvudmän för fristående verksamhet beviljats ytterligare 85 platser, som rör både 2018 och 2019.

Dygnetruntöppna förskolan Nattugglan har 23 inskrivna barn i augusti månad. Det är 12 förskolebarn och 11 fritidshemsbarn. Det finns i dagsläget inte några fler barn i kö inför hösten.

I pedagogisk omsorg ökar antalet i kommunal verksamhet, medan det är färre än planerat i fristående omsorg.

Eleverna i förskoleklass stämmer med planerat, det är dock en förskjutning mellan kommunala och fristående där de kommunala eleverna är fler mot planerat. I den kommunala ökningen ingår fler elever från andra kommuner mot planerat.

Eleverna i grundskolan minskar mot planerat. Elevökningen är lägre i kommunal skola mot planerat, samtidigt som den är högre i de fristående skolorna. Mellan läsåren ökar eleverna i kommunala skolor med 20 elever medan i fristående skolor ökar eleverna med 46 elever. Elever i annan kommun minskar och elever från annan kommun ökar.

Grundsärskolan har två fler elever från annan kommun mot planerat.

Barn i fritidshem fortsätter att öka i fristående verksamhet medan barn i kommunal verksamhet minskar. Det är en minskning totalt med 60 barn mot planerat.

I samtliga verksamheter finns svårigheten att veta hur många barn och elever som är i annan kommun eller kommer från annan kommun. Denna prognos kan skilja sig under året.

Kommentarer per budgetpost

Intäkter, avvikelse + 5 845 tkr

3 200 tkr är riktat statsbidrag till grundskolan för likvärdig skola, 850 tkr är riktat statsbidrag för minskade barngrupper i förskola. Övriga intäkter, 1 795 tkr är skapande skola, läslyftet, andra statliga bidrag som skolor och förskolor söker.

Personalkostnader, avvikelse + 5 845 tkr

Avvikelsen kan direkt kopplas till statsbidrag som ska ge en ökad personalkostnad. Personalkostnaderna utgör en betydligt lägre andel av kommunbidraget detta år jämfört med förra. Det är färre anställda i skolor och förskolor jämfört med förra året samt lägre sjukfrånvaro.

Lokalhyror, avvikelse 0 tkr

Lokalhyrorna löper som planerat.

Köp av tjänst, avvikelse 0 tkr

Variation mellan olika poster finns men totalt tar dessa ut varandra.

Övriga kostnader, avvikelse 0 tkr

Ingen avvikelse mot planerat

Delårsbokslut

Delårsbokslut visar ett resultat på 29 779 tkr (jfr 18 342 tkr 2017). Av resultatet är 23 257 tkr (jfr 22 505 tkr 2017) uppbokad semesterskulden. Semesterskulden är personalkostnad som

genereras under året av samtliga månadsanställda och betalas ut när personalen har semester, framförallt under semestermånaderna juni-augusti för att fortsätta byggas upp under höstens månader. Utan semesterlöneskuld är nämndens delårsbokslut 6 522 tkr. Skillnaden mellan delårsbokslut och prognos 2 är 29 779 tkr. Skillnaden beror på semesterlöneskulden och högre kostnader. Eftersom elevantalet ökar med 66 elever mellan vårtermin och hösttermin leder det till ökade kostnader och framförallt ökade personalkostnader och köpta tjänster (fristående skolor) under hösten.

Barn- och ungdomsnämndens verksamhet är inte i ekonomisk balans under vårens månader, för att kunna hantera förväntat kostnadsläge borde teamens verksamheter ha ett större plusresultat denna period. Detta har inte fullt ut kunnat verkställas i alla verksamheter. De verksamheter som har negativt resultat är grundskola.

Jämförelse åren 2017 och 2018

Personalkostnaden har ett lägre andelsförhållande till kommunbidraget i delårsbokslut 2018 jämfört med år 2017. Det skiljer 2,6 procentenheter mellan åren. Under år 2018 har nämnden högre andel riktade statsbidrag som avser att öka antal personal och därmed ger en högre personalkostnad. Personalkostnaderna har ökat med 3 512 tkr vid jämförelse mellan delårsbokslut 2017 och 2018. Det är, med hänsyn tagen till löneökningen, en minskning av personalkostnaderna mellan åren 2017 och 2018.

Delårsbokslut 2018 visar på att det är en balans i kostnader för fristående verksamheter (köpta tjänster). Budgeten har anpassats efter den förändrade barn- och elevstrukturen mellan kommunal och fristående verksamhet. Köp av tjänster är 152 424 tkr i delår 2018 jämfört med 153 448 tkr 2017. Köpta tjänster och intäkter för kosten är lägre, men är inte jämförbar med 2017 pga. att detta år är vare sig intäkter eller kostnader med för andra förvaltningar i nämndens budget. Därmed är även intäkterna för nämnden lägre.

Referenskostnad - Nettokostnadsavvikelse

Referenskostnad, tidigare benämnd strukturårsjusterad standardkostnad är den förväntade kostnaden en kommun har utifrån olika parametrar för det aktuella året. Nedanstående värden utgår ifrån år 2017.

Förskola

Alingsås kommun har nettokostnadsavvikelse +5,5 % för verksamhet förskola. Det innebär att Alingsås förskola har ett högre kostnadsläge än förväntat med +335 kr per invånare, vilket motsvarar +13,5 mnkr. (jfr +3,4 % 2017).

Jämfört med Liknande kommuner, förskola har Alingsås högre andel inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år, högre andel barn i fristående förskola, lägre avgiftsfinansieringsgrad, högre bruttokostnad för lokaler samtidigt som Alingsås har lägre kostnad per inskrivet barn i kommunal regi. En högre andel inskrivna barn i ålder 1-3 medför en högre bemanning och ett högre kostnadsläge.

Om Alingsås skulle ha samma lokalkostnad per barn år 2017 som ovägt medel för Liknande kommuner, förskola skulle kostnaden för lokaler i förskolans verksamhet vara 9,3 mnkr lägre dvs 230 kr per invånare.

En högre avgiftsfinanseringsgrad av förskolan kan antas minska nettokostnadsavvikelsen med 1,5 mnkr dvs 37 kr per invånare.

Grundskola inklusive förskoleklass

Alingsås kommun har nettokostnadsavvikelse -1,5 % för verksamhet förskoleklass till skolår 9. Det innebär att Alingsås grundskola inkl förskoleklass har ett lägre kostnadsläge än förväntat med - 174 kr per invånare, vilket motsvarar -7 mnkr. (jfr – 0,4 % 2016). Skillnaden mot 2016 är att kommunens redovisade kostnad har minskat mer än den förväntade kostnaden (referenskostnad).

Fritidshem

Alingsås kommun har nettokostnadsavvikelse -1,0 % för fritidshemsverksamhet. Det innebär att Alingsås fritidshem har ett lägre kostnadsläge än förväntat med - 13 kr per invånare, vilket motsvarar - 0,5 mnkr. (jfr +4,7% 2016).

Verksamhet	Referenskostnad kronor/invånare	Redovisad kostnad kronor/invånare	Skillnad kr/invånare	Skillnad mnkr	Avvikelse i %
Förskola	6 088	6 423	335	13,5	5,5 %
Grundskola inkl. förskoleklass	11 426	11 251	-174	-7,0	-1,5 %
Fritidshem	1 378	1 364	-13	-0,5	-1,0 %
Totalt	18 892	19 039	147	6,0	3,0 %

Den redovisade referenskostnadsavvikelsen för barn- och ungdomsnämndens verksamheter har förändrats från + 8 600 tkr till + 6 000 tkr och avvikelsen har blivit lägre än tidigare. Det är en svårighet att styra mot en förväntad kostnad som beror på strukturella faktorer, samt att det högre kostnadsläget för lokaler inte kan påverkas direkt av barn- och ungdomsnämnden.

Med aviserad hyressänkning utifrån Handlingsplan EFFEKT kommer nettokostnaden att minska för samtliga verksamheter och leder till en förändrad nettokostnadsavvikelse.

Investeringar

Tkr	Budget 2018	Prognos helår	Avvikelse prognos/budget 2018	Delårsbok slut 2018	Delårsbok slut 2017	Differens 2017/2018
Reinvestering			0			0
Inventarier skola	2 000	2 000	0	1 709	1 336	373
Inventarier förskola	800	800	0	250	220	30
Arbetsmiljö	300	300	0	30	0	30
Kostenheten	150	150	0	100	46	54
Anpassningsinvestering			0			0
Inventarier skola	400	400	0	44	0	44
Inventarier förskola	200	200	0	7	110	-103
Ombyggnation	100	100	0	0	0	0
Kostenheten	150	150	0	0	0	0
Totalt utgifter	4 100	4 100	0	2 140	1 712	428

Investeringar är planerade under året och kommer inte att avvika i prognosen. Skillnaden mellan år 2017 och 2018 är liten och investeringsplanen i barn- och ungdomsnämndens verksamheter är att merparten av investeringar görs under senare delen av året.

Eftersom läsåret börjar i augusti är det vanligt att inköpen av inventarier görs under senare delen av året, från augusti månad och framåt.

Investeringar påverkar inte driftskostnader för barn-och ungdomsnämnden.

Personalsammansättning antal anställningar i augusti 2018

	Antal personer	Antal anställningar	Antal årsarbetare	Medelålder	Månadsavlönad
					Sysselsättningsgrad (snitt)
AID-struktur	1 170	1 192	1 119,8	46,5	94%
Administration	81	83	78,6	50,1	95%
Handlägg- och administratörsarbete	38	38	35,3	50,1	93%
Ledningsarbete	45	45	43,3	50,1	96%
Kultur turism och fritidsarbete	58	58	54,1	42,1	93%
Bibliotekarie, biblioteksass	1	1	1,0	60,0	100%
Fritidsledare	57	57	53,1	41,8	93%
Skol- och barnomsorgsarbete	983	998	937,3	46,5	94%
Barnskötare	147	147	141,3	45,3	96%
Dagbarnvårdare	5	5	5,0	35,6	100%
Elevassistent	92	92	82,9	42,2	90%
Fritidspedagog	52	52	49,5	44,7	95%
Förskollärare	277	277	264,0	46,8	95%
Grundskolelärare	311	312	289,7	46,7	93%
Övrigt lärararbete	105	105	97,2	52,5	93%
Övrigt skol-/förskolearbete	8	8	7,8	37,3	97%
Socialt och kurativt arbete	15	15	14,3	43,2	96%
Övrigt socialt och kurativt	15	15	14,3	43,2	96%
Teknikarbete	20	20	19,0	49,0	95%
Hantverkararbete m m	18	18	17,0	50,3	94%
Köks- och måltidsarbete	2	2	2,0	37,0	100%
Vård- och omsorgsarbete m m	17	17	15,5	46,8	91%
Rehabilitering och förebyggande arbete	3	3	2,8	29,7	92%
Sjuksköterska	9	9	8,4	56,3	93%
Övrigt vård omsorgsarbete	5	5	4,4	40,0	88%
Utan AID	1	1	1,0	58,0	100%

Antalet årsarbetare har minskat med ca 74 medarbetare jämfört med samma mätperiod år 2017. Flera faktorer påverkar minskningen av antalet årsarbetare bland annat har elevantalet inte ökat i den planerade omfattningen på grund utav det fria skolvalet. Rekrytering för pågående läsår är ej klar och en förväntad ökning kommer framöver. Yttre och inre organisationsförändringar i verksamheterna som har medfört en ny fördelning av personal och resurser är också en faktor. Volymvariationer i förskola och fritidshem påverkar också grundbemanning

Gällande rekrytering av personal med rätt kompetens till samtliga tjänster finns det utmaningar såsom konkurrens från närliggande kommuner samt löneskillnader. Största utmaningarna inom kommunen är att rekrytera rätt kompetens i ytterområdena utanför centralorten. Hittills finns det behöriga sökande till de flesta tjänsterna men inte alla, det finns nu planer på en ökad bredd i marknadsföringsinsatser.

Andel timavlönade

	Timmar utbet Aug 2018	Belopp Aug 2018	Heltidsarbetare Aug 2018	Timmar utbet Jan - Aug 2018	Belopp Jan - Aug 2018	Heltidsarbetare Jan - Aug 2018
Faktisk tillgänglig tid	72 750,39	29 695 117	440,91	1 425 894,43	246 202 752	1 080,22
Arbetad tid	28 895,91	21 734 490	175,13	999 177,17	196 514 734	756,95
1 MÅNADSLÖN	26 204,46	21 331 659	158,81	926 669,93	185 564 865	702,02
2 TIMLÖN	2 508,13	323 007	15,20	62 333,85	8 443 764	47,22
3 FACKLIG INTERN				583,55	84 267	0,44
4 FYLLNADSTID	53,94	17 209	0,33	5 211,24	732 268	3,95
5 ÖVERTID	129,38	37 489	0,78	4 378,60	671 596	3,32
6 OB/JOUR/BEREDSKAP/FÖRSKJ	0,00	25 595	0,00	0,00	661 884	0,00
8 TILLÄGG MM	0,00	-469	0,00	0,00	356 091	0,00
Frånvaro	43 854,48	7 960 627	265,78	426 717,26	49 688 017	323,27
10 SEMESTER	21 150,76	4 481 726	128,19	139 449,84	28 937 932	105,64
11 FERIE/UPPEHÅLL	3 119,98	4 032 056	18,91	71 527,43	21 929 504	54,19
12 SJUKDOM	7 131,81	243 059	43,22	100 853,86	5 303 977	76,40
13 TIDSBEGR SJUK/AKTIV-ERS				171,00	0	0,13
16 FÖRÄLDRALEDIGHET	1 415,64	-882 606	8,58	12 272,89	-8 013 655	9,30
17 VÅRD AV SJUKT BARN	380,99	0	2,31	12 406,57	8 711	9,40
18 ÖVRIG FRÅNVARO	10 655,30	86 392	64,58	90 035,67	1 521 549	68,21

Andel timmar som är utbetalt augusti 2018 har minskat med 582 timmar jämfört med samma period 2017. Utbetald fyllnadstid har också minskat med 78 timmar jämfört med samma mätperiod 2017 och andel timmar utbetalt som övertid har jämfört med augusti 2017 ökat med 30 timmar totalt.

Antalet timmar (8 443 764) utbetalda från januari till augusti 2017 motsvarar 47,22 heltidsarbetare vilket är en minskning med 7 heltidsarbetare jämfört med samma mätperiod 2017.

Personalomsättning

	Antal personer	Snittanställda ack	Antal externa avgångar	Avgångsväg: 3 Annan kommun	Avgångsväg: 8 Privat verksamh	Avgångsväg: 9 Annan	- därav pension
Jan	1 073	1 074,8	14	6	2	6	4
Feb	1 074	1 073,6	9	6	1	2	1
Mar	1 072	1 073,5	7	2	1	4	1
Apr	1 075	1 073,5	5	1	1	3	1
Maj	1 065	1 072,3	7	1	2	4	
Jun	1 064	1 071,2	9	3		6	1
Jul	1 065	1 070,8	12	5	1	6	3
Aug	1 068	1 070,7	40	21	5	14	11

Personalomsättningen från januari till augusti exklusive pensionsavgångar uppgår till 7,6 % vilket är en ökning från 2017 med ca 1 procentenhet. Utifrån uppgivna orsaker till avgång

är "annan kommun" störst. Anledningarna är främst individuella och den ökade konkurrensen bidrar till ökad förflyttning mellan närliggande kommuner.

Den interna personalrörligheten är också högre och förvaltningen kommer att analysera detta under hösten.

Kompetensförsörjning

Insatser för att öka antal sökande till bristyrken, grundskollärare samt förskollärare till Alingsås kommun pågår kontinuerligt med bland annat besök på mässor och arbetsmarknadsforum lokalt och i närliggande kommuner där yrkesambassadörer från verksamheterna deltar. En annan del är den verksamhetsförlagda undervisningen i form av VFU-praktik för studerande som är implementerad inom verksamheten ger framtida möjligheter för anställning. Inom högstadieskolornas OpenApp samverkan skola arbetsliv, utökar elevens kunskap om vad ett arbete skola och förskola innebär. Obligatorisk PRAO i skolår 8 och skolår 9 kommer även att vara en del i framtida kompetensförsörjning. Samarbete med arbetsförmedlingen med extratjänster har startat i liten skala där möjlighet att fånga upp lärare med utländsk utbildning skapas.

Målgrupper för dagens insatser är grundskollärare samt förskollärare där konkurrensen om rätt kompetens är stor. Den nya lönebildningsprocessen för pedagogisk personal ska generera en tryggare och mer individuell lönesättning. Ett aktivt och utökat arbete med marknadsföring på mässor och arbetsmarknadsforum pågår samt fortsatta satsningar på utvalda yrkesgrupper med riktade statsbidrag.

För att behålla den befintliga personalen erbjuds kontinuerlig kompetensförsörjning utifrån verksamhetsbehov. Bland annat utbildning inom våra verksamhetssystem samt digitala och pedagogiska tjänster och kompetensbehov utifrån förändrade styrdokument. Satsningar görs t ex genom Skolverkets Läsluft, Skolverkets nationella utvecklingsprogram Digitalisering, samt Specialpedagogiska myndighetens Studiepaket NPF- neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, samt Skolverkets statsbidrag för specialpedagogik.

Arbete pågår med Heltidsresan inom Kommunals avtalsområde. I augusti 2018 har barn-och ungdomsnämnden inom Kommunals avtalsområde 49 personer på deltid inom befattningarna, barnskötare, elevassistent, vaktmästare, fritidsledare och dagbarnvårdare. Planen är att alla ska ha erbjudits heltid innan 2021. En implementeringsplan är upprättad med tidsplaner och informationsmaterial för förskola och skola.

Arbetsmiljö

Genomförda aktiviteter utifrån vårt arbetsmiljömål under året är utbildningar inom det systematiska arbetsmiljöarbetet, förvaltningsspecifik chefsintroduktion med inriktning på arbetsmiljö och rehabilitering, systemutbildningar i Adato och Lisa som är kopplade till arbetsmiljö och rehabilitering.

Övriga effekter av insatser som renodling av skolledaruppdraget samt administratörernas arbetsmiljö följs upp kontinuerligt med förväntad effekt av upplevelse av mer struktur och lägre arbetsbelastning.

En insats med rehab-ronder som stöd för rektorer och förskolechefer förväntas förhindra samt förkorta sjukfrånvaron. En annan riktad arbetsmiljöinsats "aktiv återhämtning" riktades till ett antal medarbetare från förskolan. Det var en stressförebyggande åtgärd i samverkan med företagshälsovården som har utvärderats och visat på goda effekter.

Arbetsskador och tillbud

Typ	2017	2018	Differens 2017-2018
Tillbud	193	128	- 65
Arbetsskador	38	43	5

Jämfört med samma period föregående år har antalet anmälda tillbud minskat. Flest rapporterade tillbud är via "Annat tillbud" där orsak som angivits främst är underbemanning.

Antalet anmälda arbetsskador har ökat en del jämfört med 2017 där flest rapporteringar är "nollskada", som innebär olycksfall av olika slag.

Sjukfrånvaro¹

Tabell, sjukfrånvaro i %	Delårsbokslut		Diff. 2017-2018
	2017	2018	
Total ackumulerat	7,91 %	6,91 %	-1,0 %
1-14 dagar	2,39 %	2,46 %	+0,07 %
1-59 dagar	7,96 %	6,91 %	-1,05 %
> 60 dagar	4,43 %	3,70 %	-0,73 %
< 29 år	6,35 %	6,73 %	+0,38 %
30-39 år	7,69 %	5,55 %	-2,14 %
40-49 år	8,28 %	6,66 %	-1,62 %
50-55 år	7,21 %	6,77 %	-0,44 %
Kvinnor	8,24 %	7,30 %	-0,94 %
Män	6,25 %	4,87 %	-1,38 %

Rapportering av sjukfrånvaro t.o.m. augusti innebär vissa eftersläpningar och ett korrekt resultat tom augusti kan påvisas först i slutet av september.

Det totala sjuktalet på förvaltningen har minskat jämfört med 2017. Sjukfrånvaron har minskat i alla åldersgrupper förutom < 29 år som har ökat lite. Utifrån könsperspektivet är fortfarande kvinnors sjukfrånvaro (7,30 %) högre än männens (4,87 %), båda grupperna har dock minskat i sjukfrånvaro. Den högsta sjukfrånvaron återfinns bland medarbetare i åldrarna över 50 år. Den främsta ökningen är långtidsfrånvaro. Insatser och handlingsplaner inom arbetsmiljön som har prioriterats kan vara en faktor som påverkat sjukfrånvaron positivt.

¹ Redovisningen omfattar månadsavlönad personal.

För att fånga upp fler medarbetare i tid behöver insatser intensifieras i rehab-processen. I förskolan har samverkan med primärvård inletts för att tidigt identifiera sjukfrånvaro som beror på psykosocial ohälsa för att föra insatser som motverkar frånvaro. En annan del är kontinuerliga rehab-ronder. Under våren gjordes en utökad insats med att stötta chefer i pågående rehab-processer. Olycksfall och tillbud följs upp i skyddskommittén för att uppmärksamma specifika orsaker som påverkar arbetsmiljön.

Sammanfattande analys delårsbokslut

För 2018 prognostiserar barn- och ungdomsnämnden en noll prognos, trots stora utmaningar att anpassa verksamheten utifrån ökat antal barn och elever, samtidigt som antalet barn och elever ökar mer i verksamhet med fristående huvudman och det är färre barn och elever i verksamheten än planeringsunderlag.

Arbetet med att anpassa organisation under pågående läsår sker kontinuerligt, utifrån antal barn och elever i verksamheten. Det är en mycket ansträngd situation i verksamheterna med en hög upplevd arbetsbelastning, stora barngrupper och klasser, barn och elever i behov av särskilt stöd, kompetensbrist och små möjligheter för förskolechefer och rektorer att anpassa inre organisation.

Organisationsfrågan är en fortsatt en stor utmaning för barn- och ungdomsnämnden för att kunna ge barn och elever en samlad och likvärdig skolgång. Allt mer arbete fortsätter att gå åt till personal- och kompetensförsörjning och kompetensöverföring liksom att fortsätta sänka sjuktal och att arbetsmiljöfrågorna är i fortsatt fokus.

Även om antalet nyanlända elever har stabiliserats i verksamheten, råder det en fortsatt osäkerhetsfaktor kring när asylsökande elever får uppehållstillstånd och blir kommunplacerade i Alingsås kommun. I och med att intäkterna från migrationsverket fortsätter att minska, kvarstår kostnaden per barn och elev för kommunen. Detta får förvaltningen fortsätta att följa upp under hösten och ha en fortsatt dialog med kommunledningskontoret.

Arbete med att fullgöra åtaganden och huvudsakligt uppdrag löper på under resten av året.

Framtid

Verksamhet

Barn- och ungdomsnämndens verksamheter står inför fortsatt mycket stora utmaningar, som ska hanteras av både kommunal och nationell nivå. Se tidigare skrivningar i delårsbokslut.

Antalet barn och elever fortsätter att öka i kommunen inför 2019-2021. Det är redan idag personal- och kompetensbrist. Verksamheterna behöver fortsätta att expandera och fler lokaler behövs för att bedriva verksamhet. Förskolelokaler måste flytta ur skollokaler och det är stort behov av nya förskolelokaler i centrala Alingsås, samt att lokaler med tillfälligt bygglov måste ersättas med permanenta förskolor. Det är mycket viktigt att lokalfrågor och

processer samordnas i kommunen, så att verksamhetens behov av förskoletomter och skoltomter prioriteras, det gäller särskilt Stadsskogen och ny förskola i Nolhaga, samt Noltorpsskolans ombyggnation.

Inom planperioden kommer det att vara utökade lokalkostnader på grund av om- och nybyggnation gällande Herrgården förskola och Noltorps skola. Det kommer att bli en stor utmaning att bygga om Noltorpsskolan samtidigt som verksamheten ska pågå som vanligt och det behövs evakueringslokaler under delar av byggtiden. Det uppstår därför merkostnader under ombyggnadsperioden som medför att kostnadsläget för lokaler höjs redan vid byggstart istället för när byggnaderna står klara. Alingsåshem och förvaltningen arbetar med att ta fram underlag och planera för ombyggnationen. Detta är något som framkommit efter förstudien och som måste tas med i kommunens budgetberedning.

Utifrån att kommunen har varit utan simhall sedan våren 2016 behövs en storsatsning göras på simundervisning och simskolor i kommunen. Kultur- och fritidsförvaltningen har aviserat en prishöjning för simhallstider i den nya simhallen. Barn- och ungdomsförvaltningen behöver i samverkan med Kultur- och fritidsförvaltningen ta fram ett program för hur kommunens simundervisning för skolelever ska se ut och i vilken omfattning simundervisning ska ske i skolan. Den satsning som gjordes 2018 på resor till simhallar utanför kommunen kommer att finansiera ökad simundervisningen.

Det behövs en fortsatt satsning på skolans digitalisering och en satsning på skolbibliotek, för att skolbiblioteket ska användas i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Skolbiblioteket har även en viktig pedagogisk uppgift att fylla när det gäller att stärka elevers kompetenser i bland annat informationssökning och källkritik. Det finns i dagsläget inga skolbibliotekarier anställda i barn- och ungdomsförvaltningen. En ny biblioteksplan 2019-2022 ska beslutas i kommunfullmäktige under kommande planperiod.

Frågan om finansiering av överflytt av lokalvårdsansvar till barn- och ungdomsnämnden har inte klargjorts. Ett förslag är att lokalvårdstjänsten fördelas enligt samma fördelning som kostavtalet. Att den totala kostnaden för tjänsten 600 tkr fördelas på likvärdigt sätt. Se bilaga.

I förskolan har läroplanen reviderats och kommer att börja gälla 2019-07-01. I läroplanen tydliggörs innehåll för att öka kvalitén i undervisningen i förskolan och därmed förskolans kvalitet och måluppfyllelse. I läroplanen förtydligas personalens olika roller och bland annat läsning, digital kompetens, och barns integritet, lyfts fram som en viktig del av verksamheten.

Regeringen beslutat om nationella målsättningar för höjda kunskapsresultat, förbättrad kvalitet i undervisningen och en ökad likvärdighet inom det svenska skolväsendet. De nationella målsättningarna har tagits fram utifrån 2015 års Skolkommissions förslag och ska gälla från 2019-07-01. Härigenom ska skolans huvudmän följa upp samma mål och det ska rensas bland lokala mål som ibland kan medföra en oklar och dubbel styrning.

Regeringen har beslutat om ändringar i läroplanerna i syfte att skapa en trygg lärmiljö som främjar studiero. I läroplanerna förtydligas nu rektorns ansvar gällande trygghet och studiero. Läroplanerna kompletteras också så att de markerar att elever ska visa respekt för, och hänsyn mot, skolans personal och andra elever. Vikten av att eleven, genom egen ansträngning och delaktighet, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö betonas också. Även dessa ändringar träder i kraft 2019-07-01.

Regeringen har lagt fram förslag på att utöka antalet timmar matematik med 105 h för skolår 7-9 och idrott och hälsa med 100 h för skolår 6-9 från och med 2019-07-01. Något som kommer att utöka behov av matematiklärare, idrottslärare, lokaler och förlängd skoltid, samt medföra utökad kostnad.

Regeringen har även lagt fram förslag i en lagrådsremiss att alla kommuner och enskilda huvudmän ska redovisa ekonomisk information på skolenhetsnivå. Skolverket ska därefter publicera informationen på ett jämförbart sätt och ändringarna i skollagen föreslås träda i kraft 2019-07-01.

Flera olika beslut och satsningar har gjorts utifrån Skolkommissionens slutrapport och flera utredningar pågår. Utifrån vad som beslutas i den Nationella målsättningen för mer kunskap, kvalitet och likvärdighet i skolan, samt de punkter som Skolverket och SKL lyfter fram för bättre skola, kommer Alingsås att arbeta vidare. Det går i dagsläget inte att säga hur ny handlingsplan för ökat resultat ska se ut, samt uppdrag som uppdrag i den beviljad motion om Jämlik skola där alla lyckas ska hanteras i förhållande till de Nationella målsättningarna. Det finns ett utvecklat system och struktur för systematiskt kvalitetsarbete i barn- och ungdomsnämnden som följer upp förskolornas kunskapsutveckling och skolornas kunskapsresultat. Analyser behöver dock fördjupas kring vilka skolor och vilka ämnen som och vilka resurser och kompetensutveckling som krävs för att nå en jämlikhet i kommunen gällande betygsresultat. Den ökade personalrörligheten påverkar förskolornas och skolornas resultat och en viktig fråga är hur Alingsås kommun kan arbeta med attraktiv arbetsgivare för att skapa ökad kontinuitet i förskola och grundskola.

Det finns framtaget nyckeltal och jämförelser av strukturmodell som lyfts fram i vårbokslut och delårsbokslut tillsammans med de uppdrag och åtaganden som beslutats i barn- och ungdomsnämndens och kommunfullmäktiges flerårsstrategier. Förvaltningen har i motion om kunskap i ett globaliserat samhälle gjort en sammanställning som visar bakgrund, nuläge, systematiskt kvalitetsarbete, åtagande, uppdrag och nyckeltal. Alingsås elevernas resultat i grundskolan följer resultaten på nationell nivå.

Alingsås kommun har mycket höga lokalkostnader och kostnaden för undervisning ligger lägre än rikets genomsnitt, kommunen satsar relativt lite resurser på elevhälsa och skolmåttid jämfört med andra kommuner. Att göra en omfördelning av de ca 12 mnkr från minskade lokalkostnader som handlingsplan EFFEKT kommer att medföra gällande hyreskostnader, till att arbeta vidare med åtgärder för att satsa på minskade barngrupper i förskolan, undervisning, elevhälsa, kontinuitet lärare och rektorer – konkurrenskraftiga löner genom löneutveckling och lärarlöner, närvaroteam och utökat antal lärverktyg i förskola och grundskola kommer att ge bättre förutsättningar för att öka kunskapsresultat och ge en ökad måluppfyllelse. Det kan vara ett första steg. Detta är underlag som finns framtaget i barn- och ungdomsnämnden och som behöver tas med i kommunens fortsatta budgetberedningen inför 2019-2021.

Ekonomi

Volymökning

Volymökning beräknas utifrån barn- och ungdomsnämndens flerårsstrategi 2017-2019 planeringsunderlag – antal barn och elever i Alingsås kommun.

Prognos för barn- och elevantal för 2019-2021 är + 204 barn i förskoleålder och + 176 elever i skolåldern från förskoleklass till år 9. Fritidshemmets minskning med 49 barn beror på för högt beräknat antal år 2018. Den största ökningen av antal elever i grundskolan är på högstadiet åren 2019-2021.

Inflyttade barn i förskoleåldern beräknas utgöra hälften av volymökningen medan inflyttade elever i skolåldern utgör 40 % av volymökningen.

Planeringsunderlag - antal barn och elever 2018-2021, se bilaga.

Beräkningar med hur många barn och elever som kommer att finnas i nämndens verksamheter under kommande år görs med hjälp av kommunens trendprognos och elevframflyttning. Kommunens befolkningsprognos, som från 2018 är ett underlag framtaget av Statisticon, visar på att elevantalet för 6-15 år ökar med 268 elever från år 2018 till år 2021. Förvaltningens trendprognos utgår från Statisticons underlag, men kontroll görs alltid gentemot hur många elever i de olika ålderskategorierna som redan finns i verksamheten (elevframflyttning). Det är viktigt att tänka på att en elev i skolan räknas som exempelvis 7 år under ett läsår (från juli till juni) medan att i trendprognosen är eleven 7 år under ett kalenderår (från januari till december). Nämnden kommer därmed att ha ett annat antal 7-åringar än vad Statisticons underlag visar. Förskolebarnen beräknas utifrån Statisticons befolkningsprognos och med en beläggningsprocent från tidigare år. Beläggningsprocent är ett mått i procent över hur många barn i förskoleålder som är inskrivna i verksamheten. Beläggningsprocenten utgår alltid från föregående år.

Volymuppräknning i skolåren F-9, med prognostiserad inflyttning, beräknas vara 176 fler elever under åren 2019-2021. Den beräknade inflyttningen är baserad på historisk inflyttning till Alingsås, de 4 senaste åren.

Beslutad ram 2019 och 2020 har till viss del tagit hänsyn till kommande volymuppräknningar medan planerad ram 2021 endast är uppräknad med 2,3 % ifrån ram 2020. Därmed blir skillnaden för utökad ram väldigt mycket högre för 2021 års beräknade ram.

Vidtagna åtgärder för att klara verksamheten inom beslutad ram år 2019

Omfördelning mellan verksamheter förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola och grundsärskola är inräknad i volymförändring. I och med att antalet barn och elever ökar i alla verksamheter förutom förskoleklass och fritidshem, kan endast en liten omfördelning göras inom ram. Omfördelning är gjord mellan kommunal och fristående verksamhet. Både barn i förskolan och elever i grundskolan ökar mest i fristående verksamhet mellan åren 2018 och 2019.

Driftsbudget 2019

Belopp i tkr	Beslutad ram 2019	Prognos ram 2019	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	111 240	94 370	-16 870
Verksamhetens kostnader	-931 848	-944 878	-13 030
Verksamhetens nettokostnader	-820 608	-850 508	-29 900
Kommunbidrag	820 608	820 608	0
Årets resultat	0	-29 900	-29 900

Ramökningar i tkr	Belopp
Volymökning	13 000
Flyktingbidrag	6 000
Lokaler	9 600
Nya avtal	1 000
Simundervisning	300
Summa permanenta utökningar	29 900
Summa tillfälliga utökningar	29 900

Utökad kostnad utöver beslutad ram 2019 – med bibehållen kvalitet +29 900 tkr

Volymförändring, 13 000 tkr - prognostiserad

Enligt prognos ökar antalet barn i förskoleålder med 53, medan antalet elever i förskoleklass minskar med 12 och antalet elever i grundskola ökar med 20 elever. Barnen i fritidshem minskar med 48 barn. Beräkningen utgår från ramen år 2018 både när det gäller antalet barn och elever och den förväntade kostnaden. Volymförändringen är fortsatt högre i fristående verksamheter än i kommunala, därav en högre prognostiserade kostnad beroende på helårseffekt 2019. Volymförändringen påverkar alla funktioner och personalkategorier. Både fasta och rörliga kostnader kan behöva fördelas om inom befintlig ram. Nuvarande organisation ligger till grund för volymuppräknning, d.v.s. oförändrad personaltäthet för alla personalkategorier, samt oförändrat antal förskole- och grundskoleenheter.

Utan inflyttning till kommunen ökar barnen och eleverna inte i samma utsträckning. Inflyttade förskolebarn utgör 3 500 tkr av volymförändringen år 2019. Motsvarande belopp för inflyttade elever är 2 400 tkr.

Nuvarande volym – nyanlända elever finansierad av flyktingfond 2018, 6 000 tkr

Antalet elever som har behov av modersmål, svenska som andraspråk och studiehandledning är konstant sedan hösten 2016. I dagsläget (augusti 2018) har 470 elever

modersmålsundervisning. Inför 2019 prognosticeras samma antal. Studiehundledning på elevens modersmål måste ges och för att kunna placera eleven i rätt grupp, ska en kartläggning av elevens skolbakgrund göras. Enligt Skolverket är elever nyanlända i fyra år och har under denna tid rätt att få stor del av sin undervisning i förberedelseklass samt rätt till att få studiehundledning.

Lokalkostnader, 9 600 tkr

Med volymökningar kommer även ökat behov av lokaler, samt ökat behov av att anpassa befintliga lokaler. Ängabo och Noltorp förskola flyttar ut ur skolans lokaler under 2018 och får helårseffekt 2019, vilket frigör lokalyta till skolan. Ökning av lokalkostnader består i att ventilationen på Ängaboskolan och Lendahlsskolan har renoverats, samt anpassats till att högre antal elever kan vistas i klassrummen. Under hösten 2019 kommer Herrgårdens förskolas ombyggnation vara klar. För att möta verksamhetens behov av ändamålsenliga lokaler har flera hyreshöjande åtgärder utförts år 2018 som motsvarar 1 600 tkr.

Ombyggnationen av Noltorpsskolan kommer enligt Alingsåshem att medföra ökade lokalkostnader under byggtiden och hyreshöjningen kommer att falla ut direkt vid ombyggnationens början. Eftersom eleverna ska evakueras under etapp 1 av byggtiden, som förhoppningsvis kan påbörjas höstterminen 2019, enligt uppgifter från Alingsåshem beräknas hyreshöjning med halvårseffekt 2019 bli 8 000 tkr.

Nya avtal under 2018 för lokalvård och skolskjuts, 1 000 tkr

Ny upphandling har gjorts för lokalvård och skolskjuts. Nya avtal för lokalvård är tecknade under 2018, vilket medför en kostnadsökning för barn och ungdom med 500 tkr. Från höstterminen 2018 har kommunen även tecknat avtal med leverantörer för skolskjuts. Avtalen avser taxi och skolbuss i Bjärke. Det medför ökade kostnader med 500 tkr utöver sedvanlig index-uppräknings.

Ökad kostnad för simundervisning, 300 tkr - ramjustering

När Nolhagabadet öppnar för simundervisning aviserar Kultur- och fritid att skolorna ska betala 50 % mer än tidigare avgift. Den tidigare avgiften har varit subventionerad för barn- och ungdomsnämnden och kostnaden har varit inom Kultur- och fritids ram. Detta är ingen utökning av simundervisning utan endast en omfördelning av kostnad.

Utökad kvalitet +13 480 tkr

Fria pedagogiska måltider 7 480 tkr

Kostnad för fria pedagogiska måltider är framräknad och ingår inte i beräkningarna ovan. Frågan om fria pedagogiska måltider lyfts kontinuerligt inom förvaltningen och till politikerna av fackliga företrädare och har även lyfts inom projektet attraktiv arbetsgivare.

Tkr	Belopp	2019
Fria pedagogiska måltider förskola	4 000	
Fria pedagogiska måltider fritidshem	770	
Fria pedagogiska måltider grundskola	2 710	
Fria pedagogiska måltider		7 480

Förstärkt elevhälsa, förebyggande psykisk ohälsa 3 000 tkr

De personalgrupper som ska arbeta specifikt hälsofrämjande och förebyggande mot psykisk ohälsa är överbelastade och kan inte tillfredsställa verksamhetens och barnens behov. Det behövs en förstärkning av exempelvis psykologer och kuratorer, detta motsvarar ca 5 tjänster. Om en utökad satsning görs för elevhälsa har förvaltningen möjlighet att söka statsbidrag i motsvarande omfattning, d.v.s. ytterligare 5 tjänster.

Skolans digitalisering utökade lärverktyg och skolbibliotek 3 000 tkr

Det behövs en fortsatt utökning av lärverktyg i förskola och grundskola f-klass till skolår 6, samt en satsning på skolbibliotek.

Osäkerhetsfaktorer 2019

Löneökning för lärarkollektivet är ovisst i och med att parterna inte har kommit överens om nytt läraravtal. I beräkningar finns endast en generell löneökning med. I beräkningarna tas ingen hänsyn till om lärarkollektivet får högre löneutveckling. Beräkningen är gjord enligt uppgifter från personalavdelningen. Ovisshet råder även kring lönesättning vid nyanställning av personal i och med att det råder stor konkurrens om utbildad personal, något som kan leda till löneglidning och ökade personalkostnader.

Det är även ovisst om hur mycket arbete och vilken organisation som krävs för att kunna tillhandahålla PRAO platser i kommunen i den omfattning som behövs för ca 860 elever per läsår utifrån nuvarande behov, för att kunna säkerställa platstillgång och arbetsmiljöansvar. Denna fråga arbetar förvaltningen med och det får klargöras under pågående läsår.

Nya statsbidrag aviseras, det råder ovisshet kring förutsättningar för att kunna erhålla statsbidrag. De senaste åren har egenfinansieringsprincipen ökat, d.v.s. att personaltätheten ska vara oförändrad eller öka mellan läsår eller att vissa riktade statsbidrag kräver en lika stor egenfinansiering av kommunen. Det är viktigt att förvaltningen och kommunledningskontoret har samsyn och arbetar tillsammans med att bevaka de riktade statsbidraget och när riktade statsbidrag går över till generella statsbidrag. Detta för att skapa de bästa förutsättningarna för kommunen. Det är i dagsläget oklart om det blir fler förändringar som rör riktade statsbidrag, samt om vissa riktade statsbidrag övergår till generella statsbidrag.

När det gäller nyanlända asylsökande barn och elever söks finansiering från migrationsverket, det är svårt att prognostisera när barn och elever blir kommunplacerade och finansiering kvarstår för kommunen.

Utökade undervisning i matematik och idrott kommer att leda till ökade kostnader för undervisning och lokaler. Finansieringsfrågan kvarstår.

Kompetensutvecklingsinsatser utifrån reviderad läroplan för förskolan och förskolans och skolans digitalisering, samt andra satsningar kommer att behövas. Utifrån riktade statsbidrag kan finansiering ske utifrån de satsningar staten gör, samt behov av kommunal finansiering.

Konsekvenser om extra medel inte tilldelas

Det krävs stora organisationsförändringar och strukturförändringar för att kunna klara verksamhetens mål och kvalitet inom befintlig ram. Antalet lokaler och enheter måste minska och det blir fler barn och elever på mindre lokalyta, samt att det blir en ännu lägre personaltäthet för alla personalkategorier. Det vill säga fler barn per pedagog i förskolan, fler elever per lärare i grundskolan, fler barn per pedagog på fritidshemmen, fler barn elever och pedagoger per förskolechef/rektor, fler elever per skolsköterska/kurator/psykolog/specialpedagog. För att kunna vidta besparingar i verksamheten måste politiska prioriteringar göras för att besluta var besparingen ska göras. I förskolan kan fler barn i förskolegrupper verkställas redan under våren. I grundskolan kan besparingar göras först inför kommande läsår.

Antalet nyanlända elever medför att mer resurser måste gå till modersmålsundervisning, svenska som andra språk, studiehandledning och förberedelseklass. Alla elever som har rätt till modersmålsundervisning måste erbjudas det. Undervisning på elevens modersmål och studiehandledning är ett viktigt led i att integreras i det svenska samhället. Om ytterligare resurser inte tilldelas måste resurser omfördelas, eller annan verksamhet avvecklas.

Personalen får fortsättningsvis betala för de pedagogiska måltider som intas tillsammans med barnen och eleverna. Det kan innebära en konkurrensnackdel för rekrytering samt svårighet att behålla personal. Om elevhälsan inte utökas kvarstår den ökade problematiken kring elever med stödbehov utöver undervisning och risk för ökad psykisk ohälsa, samt att arbetsbelastning ökar för lärare och rektorer att arbeta med att utreda och vidta åtgärder för att minska elevers upprepade eller längre frånvaro. Om förvaltningen fortsatt är utan skolbibliotekarier finns risk att elever inte får den kunskap som krävs för att nå målen, samt att den kompetens som ska finnas i skolbiblioteket enligt skollagen inte finns i verksamheten. Utökning av digitala lärverktyg är ett led att nå upp till målsättning i den Nationella digitaliseringsstrategins rekommenderade nivå för skolväsendet.

Möjliga effektiviseringsåtgärder som behöver utredas

Organisation- antal enheter fortsatt utredning

För att inte öka kostnadsutveckling och samtidigt behålla god kvalitet måste omfördelning göras inom barn- och ungdomsnämnden. Att minska antalet enheter både inom grundskola och förskola är viktigt ur ett kostnadsperspektiv, men även utifrån legitimationskrav, behörighetskrav, digitalisering, arbetsmiljö, nära ledarskap och för att minska restid och delade tjänster för lärare, skolledare och personal inom barn- och elevhälsan. Organisationsutredning pågår, i dagsläget finns inga konkreta förslag om att besluta om minskat antal skolenheter inför läsåret 2019-2020. Denna fråga måste fortsätta att beredas i barn- och ungdomsnämnden och föras vidare till Kommunfullmäktige.

Digital infrastruktur och verksamhetssystem minskad driftskostnad ca 600 tkr

Det finns nu möjligheter att se över infrastruktur för IT och om verksamhetssystem kan förändras för pedagoger, nu när Arena för lärande och GAFE ger andra förutsättningar än tidigare. Här kan det finnas ytterligare möjlighet till ökad kostnadseffektivitet. Ett försiktigt antagande ca 600 tkr/år.

Enhetlig barnomsorgsavgift oberoende av vistelsetid – ökad intäkt ca 1 500 tkr

Alingsås kommun har en låg finansieringsgrad av förskola. Ett förslag är att ta bort nivåerna för barnomsorgsavgift i förskola och låta samtliga barn ha avgift utifrån nivå för maxtaxa vilket beräknas ge max 1 500 tkr per helår. Denna fråga får beredas i barn- och ungdomsnämnden och föras vidare till Kommunfullmäktige.

Öppna förskolan – utredas vidare

Öppen förskola är frivillig verksamhet för kommunen, det är den enda frivilliga verksamheten som bedrivs inom barn- och ungdomsnämnden. Det finns idag öppen förskola i Ingared, Sollebrunn och Familjecentralen i Noltorp. Denna verksamhet kostar 675 tkr år 2018. Denna fråga kan utredas och om beslut fattas om ändrad verksamhet kan detta införas inför 2019.

Driftsbudget 2020

Ingen volymuppräknning mot år 2019, endast uppräknning med 1,96 %.

Belopp i tkr	Beslutad ram 2020	Prognos ram 2020	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	114 580	95 760	-18 820
Verksamhetens kostnader	-950 341	-986 346	-36 005
Verksamhetens nettokostnader	-835 761	-890 586	-54 825
Kommunbidrag	835 761	835 761	0
Årets resultat	0	-54 825	-54 825

Ramökningar i tkr	Belopp
Angivet rambehov 2019	29 900
Volymökning 2020	15 275
Lokaler	9 650
Summa permanenta utökningar	54 825
Summa tillfälliga utökningar	0
Totalt	54 825

Om beslut om utökad kvalitet ytterligare 13 480 tkr.

Volymförändring, 15 275 tkr - prognostiserad

Enligt prognos ökar antalet barn i förskoleålder med 75, medan antalet elever i förskoleklass ökar med 14 och elever i grundskola ökar med 70 elever. Barnen i fritidshem minskar med 3 barn. Beräkningen utgår från angivet rambehov år 2019 både när det gäller antalet barn och elever och den förväntade kostnaden. Volymförändringen påverkar alla funktioner och personalkategorier. Både fasta och rörliga kostnader kan behöva fördelas om inom befintlig ram. Nuvarande organisation ligger till grund för volymuppräknning, d.v.s. oförändrad personaltäthet för alla personalkategorier, samt oförändrat antal förskole- och grundskoleenheter.

Utan inflyttning till kommunen ökar barnen och eleverna inte i samma utsträckning. Inflyttade förskolebarn utgör 4 000 tkr av volymförändringen år 2019. Motsvarande belopp för inflyttade elever är 3 000 tkr.

Lokalkostnader, 9 650 tkr

Med volymökningar kommer även ökat behov av lokaler, samt ökat behov av att anpassa befintliga lokaler. Ombyggnationen av Noltorpsskolan och ökade kostnader för ersättningslokaler för ombyggnation har helårseffekt ca 16 000 tkr, det vill säga ytterligare 8 000 tkr år 2020 mot år 2019. Ombyggnationen av Herrgårdens förskola ger helårseffekt år 2020.

Plan 2021

Uppräknad plan 2021 är Ram 2020 gånger 2,3 % uppräknad.

Belopp i tkr	Uppräknad plan 2021	Prognos plan 2021	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	117 215	98 248	-18 967
Verksamhetens kostnader	-972 199	-1 018 357	-46 158
Verksamhetens nettokostnader	-854 984	-920 109	-65 125
Kommunbidrag	854 984	854 984	0
Årets resultat	0	-65 125	-65 125

Ramökningar i tkr	Belopp
Angivet rambehov 2019-2020	54 825
Volymökning 2021	10 300
Summa permanenta utökningar	65 125
Summa tillfälliga utökningar	0
Totalt	65 125

Om beslut om utökad kvalitet ytterligare 13 480 tkr.

Utökad kostnad utöver beslutad ram 2021 med bibehållen kvalitet + 10 300 tkr

Volymförändring, 10 300 tkr - prognostiserad

Enligt prognos ökar antalet barn i förskoleålder med 76, medan antalet elever i förskoleklass ökar med endast 3 och elever i grundskola ökar med 81 elever. Barnen i fritidshem ökar med 2 barn. Beräkningen utgår från angivet rambehov år 2020 både när det gäller antalet barn och elever och den förväntade kostnaden. Volymförändringen påverkar alla funktioner och personalkategorier. Både fasta och rörliga kostnader kan behöva fördelas om inom befintlig ram. Nuvarande organisation ligger till grund för volymuppräknad, d.v.s. oförändrad personaltäthet för alla personalkategorier, samt oförändrat antal förskole- och grundskoleenheter.

Utan inflyttning till kommunen ökar barnen och eleverna inte i samma utsträckning. Inflyttade förskolebarn utgör 3 000 tkr av volymförändringen år 2019. Motsvarande belopp för inflyttade elever är 1 650 tkr.

Investeringsbudget

	Avskrivningstid	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Tkr						
Reinvestering						
Möbler, projektorer	5 år	2 700	2 700	2 700	2 700	2 700
Reinvestering						
Arbetmiljö	10 år	300	300	300	300	300
Reinvestering						
Kostenheten	10 år	300	300	300	300	300
Anpassningsinvestering						
Volymökningar	5 år	700	500	500	500	500
Anpassningsinvestering						
Ombyggnation	5 år	100	900	100	100	100
TOTALT UTGIFTER		4 100	4 700	3 900	3 900	3 900

År 2019 är beslutad ram av kommunfullmäktige med 4 100 tkr.

År 2020 är beslutad ram av kommunfullmäktige med 4 700 tkr. Den utökade ramen är på grund av om- och tillbyggnation av Noltorpsskolan, därmed en betydande ökning av anpassningsinvesteringar.

År 2021 är beslutad ram av kommunfullmäktige med 3 900 tkr. Den ökade ramen 2020 behöver flyttas fram till år 2021, då etapp 1 är klar för Noltorpsskolan.

År 2022 är beslutad ram av kommunfullmäktige med 3 900 tkr. Noltorpsskolans om- och nybyggnation är klar hösten 2022 med både etapp 1 och 2.

Förslag till beslut på grund av om- och utbyggnation Noltorpsskolan:

Minska investeringsmedel år 2020 med 800.

Öka investeringsmedel år 2021 med 600.

Öka investeringsmedel år 2022 med 800.

Reinvesteringar till verksamheten består av möbler och projektorer. Anpassningsinventarier köps in när om- och nybyggnation eller utökning av verksamheten sker.

Personal

Utmaningar inom arbetsmiljöområdet kommande år är att fortsätta att arbeta med att minska sjukfrånvaro i förvaltningen och det är en fortsatt stor utmaning under kommande period. Nya arbetssätt, metoder och personalkategorier måste utvecklas i verksamheten. Detta medför att fortsatta diskussioner kring kompetensförsörjning måste fortgå, både på förvaltningsnivå men också kommunövergripande.

Den största utmaningen är kompetensförsörjning, med fortsatt stora pensionsavgångar, volymökning av antal barn och elever, ökad konkurrens och fortsatt hög personalomsättning.

pensionsavgångar	2019	2020	2021
Alla kön	22	44	18
Kvinna	18	38	17
Man	4	6	1

Under de tre kommande åren kommer totalt 84 personer att gå i pension inom olika personalkategorier, varav 22 personer 2019, 44 personer 2020 och 18 personer 2021. De största pensionsavgångarna utgörs av förskollärare och lärare. Under den aktuella perioden kommer 14 barnskötare, 27 förskollärare och 28 grundskolelärare att gå i pension. I yrkesgruppen grundskolelärare ingår också specialpedagoger samt speciallärare. Det är därmed fortsatt stora pensionsavgångar i verksamheten.

Förutom pensionsavgångar tillkommer även rekryteringsbehov av pedagoger utifrån ökande barn- och elevantal. Det totala behovet av att anställa personal på grund av volymökning är 47 årsarbetare.

Läraryrket fortsätter att skapa problem med icke utbildad personal samt att efterfrågan ger en inverkan på ekonomi och lönestrukturer. Personalrörligheten förväntas inte minska och därmed kommer kontinuitet i verksamheten att försvåras och verksamhetsutvecklingsfrågor att få stå tillbaka. Vissa yrkesgrupper är svårare att rekrytera och marknadskrafter kommer att styra löneutvecklingen. Detta kommer att påverka nuvarande lönestruktur och ställa nya krav på verksamheten.

Förvaltningen måste också arbeta vidare med att både erbjuda fler tillsvidareanställningar och visstidsanställningar, samt att hitta arbetsformer för att skapa kontinuitet och tillgång till vikarier, både långtids- och korttidsvikarier. Det är en komplex fråga som är både kommunövergripande och förvaltningsspecifik och kräver många olika insatser. Där förvaltningen och bemanningsenheten måste arbeta tillsammans för att möta upp verksamhetens behov.

Behörighetsreglerna för lärare leder till konsekvenser för enskilda lärare och skolor. Det uppstår stora utmaningar för skolor där lärare saknar legitimation och därmed inte får betygssätta elever och leder till organisatoriska utmaningar. I förlängningen kommer detta förmodligen att innebära en större rörlighet kommer till bland lärarkollektivet där den anställda får arbeta inom fler enheter, detta för att kunna tillgodose att elever undervisas av personal med rätt behörighet. Eleverna kommer att undervisas av fler lärare än tidigare.